

Дослідження печаток та штампів

Печаткою (штампом) є спеціальна форма (кліше), що застосовується для оформлення документів або опечатування приміщень, сейфів, сховищ, упаковок тощо.

Печатки поділяються:

1.

- За призначенням

2.

- За матеріалом

За призначенням:

Гербова

Проста

За матеріалом:

- гумові (каучукові)
- фотополімерні
- пластмасові
- металеві.

Особливості печаток і штампів, виготовлених у державних майстернях:

- порядок виготовлення печаток (штампів) і користування ними;
- спосіб виготовлення;
- форма, розміри й призначення;
- зміст і розміщення тексту;
- шрифти, герби, емблеми та інші зображення

Штampi:

Кутові

Спеціальні

Вимоги до змісту, форми й розмірів печаток і штампів

- До розміру:
 - Діаметр круглої печатки з текстом складає 38–40 мм,
 - у спеціальних гербових печаток може бути діаметр 25 мм.
 - розмір внутрішнього ободка може бути 25, 18, 15, 11 і 9 мм.

Вимоги до гербових печаток:

- У тексті найменування установи або підприємства дається повністю. Всі елементи печатки (штампу) симетрично розташовані за площею друкарської форми.
- При односторонньому розташуванні тексту основи букв спрямовані до центру печатки
- Якщо текст має двостороннє розташування, букви верхніх рядків повернуті основою до центру печатки, а букви нижніх рядків – від центру
- Герб у відбитку печатки розташовується так, щоб його основа була звернена до середини інтервалу. У відбитках з двостороннім текстом основа герба спрямована до середини рядка, букви якого повернуті основами назовні.
- Загальна будова герба (тризуба) повинна відповідати опису його у Конституції України.

Групи ознак виготовлення печаток і штампів з використанням друкарських шрифтів:

- стандартна будова знаків;
- правильне розташування знаків у тексті (крім відбитків, нанесених окремими літерами);
- ознаки високого друку (за винятком печаток і штампів з м'якої гуми).

Ознаки правильного розташування знаків у тексті:

- рівна лінія рядка;
- рівномірні інтервали між знаками;
- однакове розташування вертикальних осей знаків щодо лінії рядка.

Найпоширеніші способи сучасного виробництва:

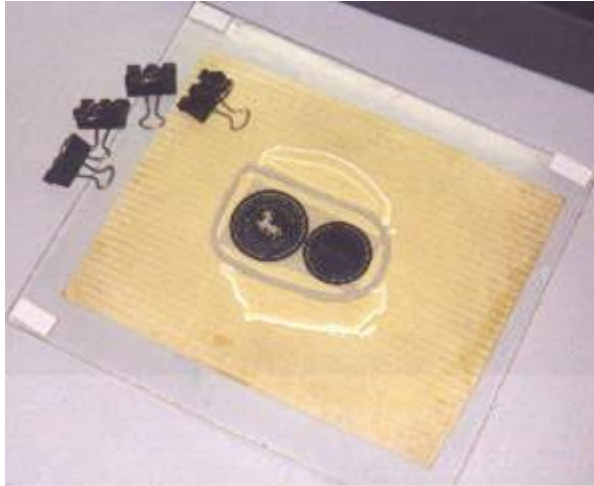
- *лазерне гравірування на гумі;*
- *фотополімерна технологія;*
- *виготовлення гумових друкарських форм з матриць, отриманих у процесі фрезерування на металі або пластмасі на спеціальних верстатах.*

Лазерне гравірування на гумі

Дефектами таких печаток можуть бути:

- виникнення вузької зони, в якій гравірування проводилося двічі (дефект утворюється у тих місцях, де відбулося припинення гравірування);
- утворення «прострілів» – вузьких смуг, суцільно гравірованих (причина – збій у передачі даних комп'ютером);
- виникнення смуги, яка виглядає штучно здавленою (причина – порушення переміщення пишучої головки лазера);
- виникнення смуги, в якій елементи пошкоджені: спостерігається «наповзання» деталей або одна з ділянок витягнута (причина – відставання смуги гуми від барабана під дією витяжки, що видаляє продукти згоряння).

Фотополімерний спосіб виготовлення кліше печаток (штампів)

Можливості дослідження кліше та відбитків печаток та штампів

Основні способи підробки відбитків печаток (штампів):

- з використанням кліше високого друку;
- плоского друку;
- глибокого друку;
- копіювально-множильної техніки.

Ознаки у відбитках, отриманих з використанням плоского кліше:

- що свідчать про застосування плоскої форми (тонкий шар барвної речовини, рівномірне її розташування у штрихах, бліде пофарбування, нечіткі, розпливчасті межі знаків, наявність непофарбованих ділянок);
- характерні для зволоження й копіювання (скуйовдженість паперу; порушення проклейки, втрата глянцею, шорсткість паперу; розпливи барвника у штрихах; зміна люмінесцентних властивостей паперу на місці розташування відбитку);
- малювання або обведення друкуючих елементів (невідповідність знаків стандартним друкарським шрифтам);
- розбіжність однойменних знаків за розмірами та конфігурацією;
- викривлення, звивистість і кутоватість елементів, здвоєння штрихів;
- наявність дзеркальних знаків;

Ознаки у відбитках, отриманих шляхом малювання:

- помилки у тексті;
- нерівномірне розташування тексту на площині відбитка;
- неоднакові відстані між словами та літерами;
- викривлення лінії рядка;
- відхилення від радіальності (у штампах – відхилення від паралелі)).

Відбитки кустарних форм високого друку мають такі ознаки:

- спрощеність малюнка знаків;
- перерви в елементах знаків;
- помилки у тексті;
- нерівномірне розташування тексту на площині відбитка;
- наявність дзеркальних знаків;
- відсутність окремих фрагментів, частин знаків;
- наявність викривлень у прямолінійних елементах;
- розбіжність однойменних знаків за розмірами та конфігурацією;
- неоднакова форма і розміри засічок у буквах; неоднакова висота основних елементів у знаках слова;
- кутоватість овалів, напівовалів і дугових елементів;
- відхилення літер від вертикального чи радіального напрямку;
- неоднакова ширина штрихів у знаках тощо.

Підробка із застосуванням копіювально-множильної техніки:

- електрофотографічний спосіб (застосування одноколірних і кольорових копіювальних апаратів та лазерних принтерів);
- струменево-крапельний спосіб (використання струменево-крапельних принтерів)

Ознаки підроблення відбитків за допомогою справжніх печаток (штампів)

- нечітко наноситься текст (при повороті кліше – відбитки змазані, при недостатній кількості фарбника на кліше – відбитки бліді, при зайвій кількості фарбника – перенасичені);
- вносяться зміни в текст (замазуються окремі букви, слова, домальовуються інші, умисно не віддруковуються окремі слова тощо);
- робиться монтаж фрагментів кількох печаток (штампів) або їх відбитків, використовуються інші зображення.

**Методика
дослідження
відбитків печаток і
штампів**

Найчастіше вирішуються такі питання:

- яким способом виготовлено печатку (штамп), відбиток якої міститься у документі?
- яким способом нанесено зображення відбитка печатки (штампа)?
- чи одним кліше нанесено відбиток печатки (штампа)?
- чи нанесено відбиток з використанням кліше, зразки відбитків якого надано на дослідження?

Види досліджень:

- *Діагностичне дослідження відбитків печаток (штампів)*
- *Ідентифікація печаток і штампів за відбитками*